

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo@lvm.fi

LAUSUNTO

21.3.2017

Dnro 141/2017

Viite: Lausuntopyyntö LVM082:00/2015

Asia: Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi yksityistelaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeksi

Poronhoito on merkittävä ja pitkän historian omaava maankäyttömuoto koko poronhoitoalueella. Poronhoitoalue kattaa noin 36 % (122 936 km²) Suomen pinta-alasta sijoittuen Lapin, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakuntien alueille. Poroille on tällä alueella taattu poronhoitolailla (PHL 848/1990) vapaa laidunnusoikeus maan omistuksesta riippumatta, mikä tarkoittaa, että poro saa ottaa ravintonsa vapaasti luonnosta. Poronhoito-oikeus on poronhoitolaian esitöiden mukaan ikimuis-toinen nautintaoikeus ja tarkoitettu pysyväksi oikeudeksi. Poronhoito on vuosisatoja vanha elinkeino Pohjois-Suomessa. Sen merkitys paitsi historiallisesti ja kulttuurisesti sekä myös nykypäivänä tärkeänä elinkeinona on kiistaton.

Metsäauto- ja muita yksityisteitä on poronhoitoalueelle rakennettu tuhansia kilometrejä. Tiet on rakennettu kuiville tai karuille kankaille, mitkä ovat porojen parhaita talvilaidunalueita. Jokaista sataa tiekilometriä kohden on menetetty 1,5 km² porolaidunta mitä porotaloudelle ei ole kompensoitu mitenkään. Tätäkin taustaa vasten poronhoitotöissä olevalla poronhoitajalla tulisi olla oikeus käyttää tietä ilman, että tiekunnat voivat määrätä siitä tienkäyttömaksun. Lain laatimisen yhteydessä yksityiskohtaisissa perusteluissa olisi pitänyt tarkemmin tarkastella perusteita porotalouden tien käyttöön.

Paliskuntain yhdistys esittää joitakin lisäyksiä lakiluonnokseen.

3§ Määritelmät, 9 mom

Luetteloon tulee lisätä riista-aitojen lisäksi poroaidat

4§ Tioikeuden perustamisen edellytykset, 2 mom

Poronhoito tarvitsee yhtenäisiä ja ehjiä laidunkokonaisuuksia ja tierakentamisella niitä ei tule enää pirstoa. Tämä tulisi kirjata lain yksityiskohtaisiin perusteluihin.

22§ Väliaikainen kulkuoikeus

1 mom. Sille, joka hallitsee määrättyä aluetta sitä omistamatta, voidaan antaa määräajaksi tai enintään siksi ajaksi, kun hallinta jatkuu, kulkuoikeus tietä tai muutoin toisen alueen kautta, jos se hänelle kulku-yhteyden saamiseksi välttämätöntä eikä siitä aiheudu 4 tai 6§:ssä tarkoitettua haittaa.

Tähän yhteyteen tulee huomioida ja kirjata paliskuntien kevyet siirto- ja pyyntiaidat. Mikäli kiinteistöllä jolla em. aidat sijaitsevat, on tiehen käyttöoikeus, ei paliskunnan tarvitse sitä hakea eikä siitä voi määrätä paliskunnalle käyttömaksua.

23§ Ulkopuolisen oikeus käyttää tietä

Pykälään on kirjattuna, että lupaa tien käyttämiseen ei kuitenkaan tarvita jokamiehenoikeuden nojalla tapahtuvaan tai muuhun sellaiseen satunnaiseen toimintaan, joka ei selvästi lisää tien kunnossapitokustannuksia. Lain yksityiskohtaisissa perusteluissa on mainittu, että poronhoitoalueilla myös poronhoitoon voi liittyä satunnaista yksityistienkäyttöä, joka ei aiheuta tienpidolle lisäkustannuksia. Lisäksi perusteluissa on mainittu, että jos yksityistien varrella sijaitsee vakituinen porokämpä, olisi poronhoitossa tarvittava tienkäyttömahdollista järjestää myös tieoikeuden kautta.

Pykälään tulee kirjata, että porotaloudella on maksuton oikeus käyttää tietä poronhoitotöiden yhteydessä, mikäli yksityistien varrella ei sijaitse poronhoitoon liittyviä kiinteitä rakenteita.

27§ Tienpitovelvollisuus ja tieyksiköt

1 mom. Tieyksiköt aiheuttavat suurimmat erimielisyydet tiekuntien ja porotalouden välillä. Suurimmat erimielisyydet syntyvät tienkäytön määrästä. Paliskunnat käyttävät tietä yleensä vain poronhoitotöiden yhteydessä erotusaidoille ja silloinkin käyttäjämäärä ja käyttökerrat monesti vaihtelevat.

Hyötyä arvioitaessa otetaan huomioon tieosakkaan tien käytön määrä ja laatu koko yksityistien pituudelta kuluvalta hetkellä ja tulevaisuudessa sekä tieosakkaan mahdollisesta elinkeinon harjoittamisesta johtuva tienkäyttö. Näin kirjattuna laissa on ristiriita verrattuna ulkopuolisten oikeuteen käyttää tietä. Osakas joutuisi maksamaan tien käytöstä tien koko matkalla ja ulkopuolinen saisi käyttää tietä jokamiehen oikeudella ilman maksua. Näin ei voi olla, tiemaksut tulee perustua kulkemiseen kiinteistölle yleiseltä tieltä.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Anne Ollila
toiminnanjohtaja

ao/kh/ms